

*II - Studentenbeweging /
Mouvement étudiant*

LOUIS VOS, BART DE WEVER & WILFRIED WEETS (ED.)
«**Vlaamse vaandels, rode petten. Honderd jaar
Katholiek Vlaams Studentenverbond**»
Kapellen, Uitgeverij Pelckmans, 2002, 284 p.

Op initiatief van rector Mgr. Adolf Hebbelynck werd in 1902 aan de Katholieke Universiteit Leuven een Algemeen Studentengenootschap heropgericht, dat in tegenstelling tot zijn voorganger paritair Vlaams-Waals was georganiseerd. De Vlaamse 'gouwgilden' werden overkoepeld door een Vlaams Verbond, de Waalse

régionales door de *Fédération wallonne*. Verbond en *Fédération* vormden samen het Algemeen Studentengenootschap of *Société générale des Étudiants*, maar die overkoepeling heeft tot weinig gemeenschappelijke initiatieven geleid.

Het Vlaams Verbond kende daarentegen van bij zijn ontstaan een bloeiperiode. Het was de tijd toen Frans van Cauwelaert onder de studenten de politieke en wetenschappelijke Vlaamse beweging stimuleerde, toen Jef vanden Eynde het culturele leven op een hoger niveau tilde, toen Leo van Puyvelde het Algemeen Katholiek Vlaams Studentenverbond oprichtte waarin ook scholieren, normalisten en seminaristen vanuit Leuven werden gemobiliseerd.

De Eerste Wereldoorlog bracht in 1914 de sluiting van de universiteit voor vier jaar, maar ook een verscheuring van de Vlaamse beweging die zich bijna onmiddellijk zou doorzetten in het naoorlogse studentenleven. Geconfronteerd met de weigering van volledig Nederlandstalig universitair onderwijs, koos de meerderheid van de Vlaamsgezinde studenten resoluut voor het nationalisme. Na de grote taalwetten van de jaren dertig kwam er meer ruimte voor andere schakeringen en voor het zoeken naar een 'nieuwe orde'.

In de Tweede Wereldoorlog bleven de rijksuniversiteiten en Leuven open, en compromitteerde de Vlaams-nationalistische studentenbeweging zich met de collaboratie. Ze isoleerde zich daardoor meer en meer van de massa der studenten en hun verenigingen, zodat er na de bevrijding een heel nieuwe leiding aan bod kwam, gegroeid uit het Hoogstudenten-

verbond voor Katholieke Actie. Die propageerde een loyaal-Belgisch flamingantisme. Vanaf 1949 kwam een voorzichtig Vlaams-nationalisme weer aan de leiding. Maar steeds meer speelden niet-politieke faculteitskringen de belangrijkste rol in het studentenleven.

Naast het traditionele flamingantisme kwam, mede door de democratisering van de universitaire bevolking, ook het studentensyndicalisme op. In de jaren zestig zouden die samengaan in een revolve rond de communautaire splitsing van de universiteit en de overheveling van de Franstalige instelling naar Wallonië. Maar meteen scheurde er een kloof open tussen het traditionele rechts-flamingantisme en de geradicaliseerde gauchistische strekkingen. Het Katholiek Vlaams Hoogstudentenverbond (KVHV) benadrukte in de jaren zeventig zijn rol als culturele organisatie, om later opnieuw als Vlaamse voorhoede op te treden en oude studententradities te willen herstellen.

Bij een eeuwfeest hoort een boek. Er werden daarvoor bijna twintig medewerkers gevonden. Lieve Gevers gaf een schets van "Blauwvoeters en cultuur-flaminganten, 1836-1914". Louis Vos betitelde zijn bijdrage: "Het geslacht van het offer, 1918-1944". Bart De Wever sloot het algemeen historisch overzicht af met "Vlaamse voorhoede, 1944-1968". Deze drie bijdragen geven op veertig bladzijden een mooie synthese van de evolutie.

Jozef Dauwe en Frank Staeren leverden een nostalgische beschouwing over "Knuppels en linten, petten en pinten: studententradities". Daarop volgt een kort stukje over de culturele werking van

het Verbond : “Met lied, theater, ABN en kleinkunst”, door Wilfried Weets. Terwijl Frank Judo en Alain Mouton een aanzet geven tot het in kaart brengen van de rol die vooraanstaande Verbondsleden na hun universitaire tijd hebben gespeeld.

Bijna tweehonderd bladzijden werden gewijd aan een “Kroniek van een eeuw KVHV-werking”, per academisch jaar. Een dozijn medewerkers heeft hiertoe de bronnen uitgevlooid en een eerste versie geleverd, die daarna door Wilfried Weets en Frank Staeren werd uitgedund en samenvattend herschreven. In zulk een kroniek kunnen gemakkelijk gegevens ontbreken die essentieel zijn voor de verklaring van een ontwikkeling. Bij voorbeeld worden voor de periode van januari tot mei 1961 vier stellingnamen voor federalisme vermeld, zonder dat de lezer herinnerd wordt aan de staking tegen de Eenheidswet, die in Wallonië op een federalistische doorbraak was uitgelopen rond Nieuwjaar 1960. In de periode 1902-1944 trof ik ook drie foutjes aan. Dat belet niet dat dit werk vele oudstudenten zal boeien, terwijl het ook een nuttig instrument vormt voor de historicus. De invloed van de studentenbeweging in de grootste universiteit van het land, een eeuw lang, valt niet te onderschatten.

Lode Wils